

R e p u b l i k e n s P r e s i d e n t s framställning till Ålands landsting angående regeringens till riksdagen överlämnade proposition med förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalen mellan de nordiska länderna om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna) samt om tillämpningen av avtalen.

Enligt 11 § 2 mom.19 punkten självstyrelselagen för Åland den 28 december 1951 bör landstinget ge sitt bifall till lag, genom vilken fördrag med främmande makt bringas i kraft inom landskapet Åland, för så vitt i fördraget ingår bestämmelser, som innebär upphävande eller ändring av eller avvikelse från stadganden i självstyrelselagen. I anseende härtill och då ovannämnda avtal för Finlands del gäller bland annat undervisningsväsendet och undervisningsspråk, på vilket område landstinget jämlikt 13 § 1 mom. 2 punkten och 35 § självstyrelselagen tillkommer lagstiftningsbehörighet i landskapet, erfordras landstingets ställningstagande till ifrågavarande lags ikraftträdande i landskapet.

Med bifogande av regeringens proposition, som jämväl innehåller texten till förenämnda avtal, föreslås

att Ålands landsting måtte ge sitt samtycke till den i propositionen ingående lagens ikraftträdande i landskapet Åland till de delar sagda avtal innebär avvikelse från självstyrelselagen, under förutsättning att

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i de nordiska avtalen om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare i gymnasiet och yrkesläroanstalterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner de avtal som i september 1986 ingicks mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktiskeestetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna). I Finland är det dock onödigt att särskilt nämna lärare i praktisk-estetiska ämnen, eftersom de hos oss hänförs till ämneslärarna. Syftet med det avtal som gäller grundskolan är att en person som i någon avtalslutande stat har en officiellt godkänd utbildning på minst fyra år med behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande teoretiska ämnen eller en utbildning på minst tre år med behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen, t.ex. teckning eller gymnastik och idrott, eller en utbildning med behörighet till tjänst som speciallärare i grundskolan, under vissa förutsättningar godkänns såsom behörig lärare även i de övriga avtalslutande

staterna. Syftet med det avtal som gäller gymnasiet och yrkesläroanstalterna är på motsvarande sätt att en person som i någon avtalslutande stat har en officiellt godkänd utbildning på minst fyra år med behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande teoretiska ämnen eller en utbildning på minst tre år med behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen i gymnasiet och yrkesläroanstalterna, under vissa förutsättningar godkänns såsom behörig lärare även i de övriga avtalslutande staterna.

Eftersom ikraftträdandet av avtalen fordrar en lag, som skall stiftas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag, ingår i propositionen ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalen som hör till området för lagstiftningen samt om tillämpningen av avtalen.

Avtalen träder i kraft trettio dagar efter det alla parter har meddelat det isländska utrikesministeriet att de godkänt avtalen. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samtidigt som avtalen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och ärendets beredning

För reglering av arbetskraftens rörlighet mellan de nordiska länderna ingicks i augusti 1983 en överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmarknad (FördrS 40/83). Eftersom det i de nordiska länderna inom flera områden finns nationella föreskrifter om behörighet och i fråga

om offentligrättsliga tjänsteförhållanden begränsningar rörande nationalitet, har man i syfte att underlätta arbetskraftens rörlighet som komplement till arbetsmarknadsöverenskommelsen ingått särskilda överenskommelser om att i hela Norden godkänna den behörighet som utbildningen av vissa specialyrkesgrupper ger. En överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmark-

nad för klasslärare i grundskolan ingicks i mars 1982 mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige (FördrS 24/84).

Den arbetsgrupp som Nordiska ministerrådets kultursekretariat tillsatt år 1982 fortsatte sitt utredningsarbete i enlighet med Nordiska rådets rekommendation nr 19/1979 i syfte att utvidga den gemensamma nordiska arbetsmarknaden till att omfatta även ämneslärare. Arbetsgruppen beredde förslag till avtal om gemensam nordisk arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna). Ministerrådet (undervisnings- och kulturministrarna) godkände förslagen i maj 1986, och de nordiska undervisnings- och kulturministrarna undertecknade avtalen i Reykjavik den 29 september 1986.

Utlåtanden om förslagen till avtal har avgetts av finansministeriet, skolstyrelsen, yrkesutbildningsstyrelsen, länsstyrelserna i Nylands län och i Vasa län, Helsingfors universitet, Jyväskylä universitet, Konstindustriella högskolan, Finlands stadsförbund, Suomen kunnallisliitto, Finlands svenska kommunförbund, Opettajien Ammattijärjestö OAJ och Finlands Svenska Läraförbund. I utlåtandena anses det i allmänhet att avtalen behövs. Dessutom har Nordiska arbetsmarknadsutskottet till Nordiska ministerrådet avgett ett utlåtande, i vilket i princip förespråkas att avtalen ingås.

2. Avtalens betydelse

Genom att det ömsesidiga godkännandet av ämneslärar- och speciallärarutbildningen underlättas i de nordiska länderna blir det även lättare för lärarna att flytta från ett nordiskt land till ett annat. Från Finlands synpunkt är detta av betydelse främst för flyttningsrörelsen mellan Finland och Sverige. De tjänster i Finland som kommer i

fråga är lektors- och ämneslärartjänster i grundskolan och gymnasiet samt lektorstjänster i yrkesläroanstalterna. I praktiken torde till finskspråkiga skolor kunna söka sig bara sådana finskspråkiga i Sverige utbildade lärare som önskar bli lärare i Finland. Till svenskspråkiga skolor torde däremot även lärare som vunnit behörighet i något annat nordiskt land kunna söka sig. Från Finland kan såväl finskspråkiga som svenskspråkiga lärare flytta närmast till Sverige.

Enligt lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/86) och förordningen med samma namn (889/86), vilka trädde i kraft den 1 januari 1987, kan högskoleexamina som finska medborgare avlagt utomlands jämföras med finska högskoleexamina och studier. Denna lagstiftning är likväl subsidiär. I 3 § i lagen stadgas att om det i en annan lag eller förordning ingår stadganden om den behörighet som högskolestudier utomlands medför för offentlig tjänst eller befattning, skall dessa stadganden iakttas i stället. Avtalen förutsätter för sin del att avtalsbestämmelserna intas i den nationella lagstiftningen. Någon egentlig konflikt vid tillämpningen av avtalen och den nämnda lagstiftningen torde sålunda inte uppstå i fråga om högskolestudier som finska medborgare fullgjort i något annat nordiskt land. I fråga om andra än finska medborgare och då det gäller godkännande i andra nordiska länder av examina, som finska medborgare avlagt i Finland eller i något annat nordiskt land, kan däremot bara de nämnda avtalen tillämpas.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Ikraftträdandet av avtalen kommer inte att åsamka staten direkta merkostnader. Inte heller väntas uppgifterna öka i märkbar grad för undervisningsministeriet, skolstyrelsen eller yrkesutbildningsstyrelsen.

DETALJMOTIVERING

1. Avtalens innehåll

1.1. Avtalet om lärare i grundskolan

Artikel 1. Denna artikel innehåller allmänna bestämmelser om godkännande i en annan avtalsslutande stat av utbildning till lärare i teoretiska ämnen och praktisk-estetiska ämnen samt speciallärare. Enligt artikeln medför ämneslärarutbildning, som bygger på minst fyra års studier och officiellt godkänts i en avtalsslutande stat och som ger behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande teoretiska ämnen på grundskolans högstadium, behörighet till ämneslärartjänster även i alla andra avtalsslutande stater, förutsatt dock att utbildningen i undervisningsämnen i stort motsvarar kraven även i den andra staten. På motsvarande sätt medför ämneslärarutbildning som bygger på minst tre års studier och officiellt godkänts i en avtalsslutande stat och som ger behörighet till tjänst som lärare i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen på högstadiet, behörighet till ämneslärartjänst även i alla andra avtalsslutande stater, förutsatt dock att utbildningen i undervisningsämnen i stort motsvarar kraven även i den andra staten. Fastän avtalet sålunda i allmänhet godkänner utbildning som bygger på fyra eller tre års studier, bereder det även en möjlighet att kräva kompletterande studier. Avsikten är att i grundskole- och gymnasieförordningarna stadga närmare om grunderna för tilläggsstudier. På grund av att lärarutbildningen i Finland är på exceptionellt hög nivå torde studier som bedrivits i ett annat avtalsslutande land ofta behöva kompletteras i Finland.

Speciallärarutbildningen tar ett år i Norden och bygger på utbildning som godkänts enligt den nordiska överenskommelsen rörande klasslärare.

Artikel 2. Eftersom utbildningen av lärare i praktisk-estetiska ämnen i flera avtalsslutande stater har varit kortare än de tre år som förutsätts i avtalet, ingår i denna artikel för tydlighetens skull en hänvisning till sedvanligt dispensförfarande.

Artikel 3. Av en lärare som tjänstgör i en grundskola i en annan avtalsslutande stat förutsätts tillräckliga kunskaper i skolans undervisningsspråk. I Finland är avsikten att genom förordning utfärda närmare stadganden om kunskaper i undervisningsspråket. Eftersom det i Finland är viktigt att läraren har fullständiga kunskaper i skolans undervisningsspråk, kommer man i grundskole- och gymnasieförordningarna att av lärarna förutsätta fullständiga kunskaper i undervisningsspråket även i de fall då läraren vunnit sin behörighet i något annat nordiskt land. Lärarutbildningsenheterna utfärdar enligt gällande stadganden intyg över kunskaper i undervisningsspråket.

Artikel 4. En ämneslärare som är behörig enligt avtalet kan med stöd av denna artikel utnämnas till lärare i en annan avtalsslutande stat, fastän han inte är medborgare i landet i fråga. Enligt 84 § regeringsformen kan till stats-tjänster med vissa undantag utnämnas bara finska medborgare. Bland annat kan i skolorna till lärare i främmande språk utnämnas även andra än finska medborgare. Med stöd av 57 § grundskolelagen (614/85) och 31 § gymnasielagen (477/83) kan till ämneslärartjänst i grundskolan eller gymnasiet utnämnas bara finska medborgare. Även till tjänst som lärare i främmande språk i grundskolan eller gymnasiet kan likväl utnämnas andra än finska medborgare. Denna artikel strider sålunda i fråga om andra tjänster än tjänster som lärare i främmande språk mot regeringsformen samt grundskolelagen och gymnasielagen. Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan de nordiska länderna om gemensam nordisk arbetsmarknad för klasslärare i grundskolan samt om tillämpningen av överenskommelsen (365/84) och 57 § grundskolelagen, sådan den lyder ändrad genom lag av den 12 juli 1985 (614/85), har berättigat medborgare i andra avtalsslutande stater att bli utnämnda till klasslärartjänster i grundskolan samt till motsvarande tjänster i statliga läroanstalter, utan hinder av att de inte är finska medborgare. Avsikten är att på motsvarande sätt som enligt ovan stadgats om medbor-

garskap för klasslärare stadga om medborgarskap för ämneslärare och för speciallärare i grundskolan.

Enligt stycke 2 i artikeln bör tjänstgöring som lärare i ett nordiskt land likställas med motsvarande tjänstgöring i ett annat nordiskt land.

Artikel 5. Enligt denna artikel förutsätts att en lärare som har fått tjänst i en annan avtalsslutande stat skall ha samma rätt till lön, pension och andra till tjänsten hörande förmåner som tillkommer andra lärare i denna stat.

Artikel 6. I denna artikel framläggs i form av en rekommendation de avtalsslutande staternas allmänna förpliktelse att sörja för att den nationella lagstiftningen ändras i enlighet med de principer som anges i artiklarna 1—5. De nödvändiga lagändringarna har intagits i förslaget till lag om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet och om tillämpningen av avtalet. Dessutom har man särskilt för avsikt att företa nödvändiga ändringar i grundskole- och gymnasielagstiftningen.

Artikel 7. De i avtalet avsedda skolmyndigheterna, som i Finland är undervisningsministeriet, skolstyrelsen och yrkesutbildningsstyrelsen, skall enligt denna artikel följa utvecklingen på arbetsmarknaden för lärare. Undervisningsministeriet har dessutom till uppgift att underrätta Nordiska arbetsmarknadsutskottet om nödvändigheten av eventuella specialåtgärder.

Artiklarna 8—10. Dessa artiklar innehåller sedvanliga slutbestämmelser.

1.2. Avtalet om lärare i gymnasiet och yrkesläroanstalterna

Artikel 1. Denna artikel innehåller rörande ämneslärare i gymnasiet och yrkesläroanstalterna motsvarande allmänna bestämmelser som ingår i artikel 1 i avtalet om ämneslärare i grundskolan. Avtalet skiljer sig från avtalet om lärare i grundskolan bara i det avseendet att av lärare i gymnasiet och yrkesläroanstalterna uttryckligen förutsätts behörighet som dylik ämneslärare i någon avtalsslutande stat. Den kortaste utbildningstid som krävs är densamma som för ämneslärare i grundskolan, nämligen i fråga om allmänbildande teoretiska ämnen minst fyra år och i fråga om allmänbildande praktisk-estetiska ämnen minst tre år. Dessutom innehåller artikeln en allmän anmärkning rörande danska yrkesskolor.

Artiklarna 2—10. Dessa artiklar motsvarar helt

artiklarna 2—10 i avtalet om lärare i grundskolan.

2. Motivering till lagförslaget

I propositionen föreslås stiftande av en lag med stadganden om godkännande av de bestämmelser i avtalen som hör till området för lagstiftningen samt med interna preciseringar som behövs för tillämpningen av avtalen.

1 §. Paragrafen innehåller stadganden om godkännande av de bestämmelser i vardera avtalet som hör till området för lagstiftningen.

2 §. Enligt paragrafen förutsätts inte finskt medborgarskap för att i Finland utnämna till tjänst en medborgare i en avtalsslutande stat som fullgjort en i en avtalsslutande stat officiellt godkänd utbildning, som medför behörighet till lärartjänst i grundskolan eller i gymnasiet eller yrkesläroanstalterna. Stadgandet bygger på artikel 4 stycke 1 i vardera avtalet, som inte uppställer begränsningar rörande medborgarskapet. I paragrafen förutsätts likväl att den som utnämns till en tjänst är medborgare i någon avtalsslutande stat.

Enligt paragrafens 2 mom bör vid tillsättande av en lärartjänst tjänstgöring som lärare i en annan avtalsslutande stat likställas med handhavande av lärartjänst i Finland. Stadgandet bygger på artikel 4 stycke 2 i vardera avtalet.

3 §. Enligt paragrafen är medborgare i en annan avtalsslutande stat som handhar lärartjänst som avses i någondera avtalet, likställda med finska medborgare beträffande avlöning, familjepension och begravningshjälp. Stadgandet bygger på artikel 5 i vardera avtalet.

4 §. Enligt denna paragraf tillämpas lagen även på tjänster vid statliga läroanstalter som motsvarar ämneslärartjänst eller speciallärartjänst i grundskolan eller ämneslärartjänst i gymnasiet eller yrkesläroanstalterna.

5 §. I paragrafen ingår ett sedvanligt stadgande om bemyndigande att utfärda förordning.

3. Ikraftträdande

Avtalen träder i kraft efter trettio dagar från det samtliga avtalsslutande parter har meddelat det isländska utrikesministeriet att avtalen godkänts. Avsikten är att den föreslagna lagen skall träda i kraft vid samma tidpunkt som avtalen.

4. Erforderligheten av riksdagens samtycke

Bestämmelsen i artikel 4 i vardera avtalet om slopande av kravet rörande medborgarskap vid utnämning till lärartjänst samt bestämmelsen i artikel 5 om lika behandling av nordiska lärare beträffande lön, rätt till pension och andra förmåner som ansluter sig till tjänsten innebär avvikelse från finsk lagstiftning och fordrar sålunda riksdagens samtycke.

5. Lagstiftningsordning

Enligt avtalen kan till tjänster vid läroanstalter som upprätthålls av staten eller en kommun utnämnas också andra än finska medborgare, även då det inte är fråga om lärare i främmande språk. Eftersom denna bestämmelse strider mot 84 § regeringsformen, bör lagsförslaget behand-

las i den ordning som 67 § och 69 § 1 mom. riksdagsordningen föreskriver.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner de bestämmelser i de i Reykjavik den 29 september 1986 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingångna avtalen om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna), som kräver Riksdagens samtycke.

Eftersom avtalen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen följande lagsförslag:

L a g

om godkännande av vissa bestämmelser i avtalen mellan de nordiska länderna om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna) samt om tillämpningen av avtalen

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § och 69 § 1 mom. riksdagsordningen föreskriver, stadgas:

1 §

Bestämmelserna i de i Reykjavik den 29 september 1986 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingångna avtalen om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen och speciallärare i grundskolan samt för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna) är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom överenskommit.

2 §

Medborgare i någon av de avtalsslutande staterna, som i en avtalsslutande stat har fullgjort en officiellt godkänd utbildning till ämneslärare eller speciallärare i grundskolan eller till ämneslärare i allmänbildande ämnen i gymnasiet och yrkesläroanstalterna, kan i Finland utnämnas till lärartjänst, utan hinder av att han inte är finsk medborgare.

När en lärartjänst tillsätts skall tjänstgöring som lärare i en annan avtalsslutande stat likställas med handhavande av lärartjänst i Finland.

3 §

Medborgare i en annan avtalsslutande stat som handhar en lärartjänst i Finland, har samma rätt till lön och pension samt övriga till tjänsten anslutna förmåner som en finsk medborgare i motsvarande tjänst. Efter hans död har hans förmånstagare, som är medborgare i en annan avtalsslutande stat, samma rätt till familjepension, begravningshjälp och ersättning för begravningskostnader som finska medborgare.

4 §

Denna lag tillämpas även på tjänster vid statliga läroanstalter som motsvarar tjänst som ämneslärare eller speciallärare i grundskolan eller tjänst som lärare i allmänbildande ämnen i gymnasiet eller yrkesläroanstalterna.

5 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

6 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt varom stadgas genom förordning.

Helsingfors den 13 november 1987

Republikens President

Utrikesminister

AVTAL

mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare, lärare i praktisk-estetiska ämnen* och speciallärare i grundskolan

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige,

— som tidigare har träffat överenskommelse om en gemensam nordisk arbetsmarknad under tecknat den 1 augusti 1983,

— som tidigare har träffat överenskommelse om en gemensam nordisk arbetsmarknad för klasslärare i grundskolan under tecknat 3 mars 1982,

— som finner att möjligheten till fritt utbyte av lärare i grundskolan mellan de nordiska länderna kan bli till gagn för skolans utveckling i dessa länder,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Den som har en för grundskolan officiellt godkänd ämneslärarutbildning på minst fyra år med behörighet till tjänst som lärare på grundskolans högstadium (7—9/10 årskurs) i allmänbildande teoretiska ämnen i ett av de anslutna länderna är, under de i avtalet givna förutsättningarna, behörig till tjänst som ämneslärare i vart och ett av de övriga anslutna länderna och skall ha rätt att utöva verksamhet som sådan, förutsatt att utbildningen i undervisningsämnen i stort motsvarar ifrågakvarande lands stadganden och föreskrifter.

Den som har en för grundskolan officiellt godkänd lärarutbildning på minst tre år med behörighet till tjänst som lärare i grundskolans allmänbildande praktisk-estetiska ämnen (t.ex. hemkunskap, idrott, musik, slöjd, bild) i ett av de anslutna länderna är, under de i avtalet givna förutsättningarna, behörig till tjänst som lärare i sådana ämnen i vart och ett av de anslutna länderna och skall ha rätt att utöva verksamhet som sådan, förutsatt att utbildningen i undervisningsämnen i stort motsvarar ifrågakvarande lands stadganden och föreskrifter.

Den som har en för grundskolan officiellt godkänd lärarutbildning enligt gällande avtal och speciallärarutbildning med behörighet att undervisa på respektive stadium i grundskolan i ett av de anslutna länderna är, under de i avtalet givna förutsättningarna, behörig till tjänst som speciallärare i vart och ett av de övriga anslutna länderna och skall ha rätt att utöva verksamhet som sådan, förutsatt att utbildningen har en inriktning som i stort motsvarar ifrågakvarande lands stadganden och föreskrifter.

Artikel 2

Den som har en kortare lärarutbildning i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen än ovan föreskrivits, kan av det mottagande landet av särskilda skäl förklaras behörig. Vad i detta stycke föreskrivits prövas enligt normalt dispensförfarande.

Artikel 3

Den lärare i anslutet land som anställs i en grundskola i annat anslutet land skall ha tillräckliga kunskaper i skolans undervisningsspråk.

Artikel 4

Lärare, som är godkänd i enlighet med detta avtal, bör i princip vara berättigad att söka och få anställning som lärare i annat anslutet land utan hinder av att den sökande icke är medborgare i detta land.

Tjänstgöring som lärare i ett av de anslutna länderna bör i annat anslutet land, i vilket tjänstgöringen fortsätter, likställas med motsvarande tjänst utövd i sistnämnda land.

Artikel 5

Lärare i anslutet land som har fått tjänst i annat anslutet land, bör i princip vara likställd

* I Finland: ämneslärare

med lärare i sistnämnda land vad avser rätt till lön och pension** samt övriga till tjänsten hörande rättigheter.

Artikel 6

Vart och ett av de anslutna länderna skall efter undertecknandet av detta avtal — i den utsträckning det är möjligt — genomföra ändringar i gällande interna bestämmelser i enlighet med i artiklarna 1—5 angivna principer.

Artikel 7

De centrala skolmyndigheterna i de anslutna länderna bör följa utvecklingen på arbetsmarknaden för lärare i respektive länder och om särskilda åtgärder erfordras lämna rapport härom till Nordiska arbetsmarknadsutskottet.

De centrala skolmyndigheterna bör ge varandra fortlöpande uppgifter och upplysningar som är av betydelse för att bedöma utvecklingen på arbetsmarknaden för lärare i de anslutna länderna.

Artikel 8

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga parter har meddelat det isländska utrikesministeriet, att avtalet har godkänts.

Det isländska utrikesministeriet meddelar de övriga parterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Artikel 9

En part kan uppsäga avtalet genom skriftligt meddelande härom till det isländska utrikesministeriet, som meddelar de övriga parterna om mottagandet av sådant meddelande och om dess innehåll.

En uppsägning gäller endast den part som har verkställt uppsägningen och får verkan sex månader efter den dag då det isländska utrikesministeriet mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 10

Originalexemplaret till detta avtal deponeras hos det isländska utrikesministeriet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de vederbörligen befullmäktigade ombuden undertecknat detta avtal.

Som skedde i Reykjavik den 29 september 1986 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, vilka samtliga texter har samma giltighet.

** Se "Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om samordning av pensionsrätt enligt statliga pensionsordningar av 18. december 1973".

AVTAL

mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen i gymnasieskolan (gymnasiet och yrkesläroanstalterna)

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

— som tidigare har träffat överenskommelse om en gemensam nordisk arbetsmarknad under tecknat den 1 augusti 1983.

— som tidigare har träffat överenskommelse om en gemensam nordisk arbetsmarknad för klasslärare i grundskolan undertecknat 3 mars 1982.

— som finner att möjligheten till fritt utbyte av lärare i gymnasieskolan mellan de nordiska länderna kan bli till gagn för skolans utveckling i dessa länder.

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Den som har en för gymnasieskolan officiellt godkänd ämneslärarutbildning på minst fyra år som ger behörighet till tjänst i allmänbildande teoretiska ämnen i nu nämnd skolform i ett av de anslutna länderna är, under de i avtalet givna förutsättningarna, behörig till tjänst som ämneslärare i vart och ett av de övriga anslutna länderna och skall ha rätt att utöva verksamhet som sådan, förutsatt att utbildningen i undervisningsämnena i stort motsvarar ifrågakarande lands stadganden och föreskrifter.

Den som har en för gymnasieskolan officiellt godkänd lärarutbildning på minst tre år som ger behörighet till tjänst som lärare i nu nämnd skolform i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen (t.ex. idrott, musik, slöjd, bild, textilkunskap) i ett av de anslutna länderna är, under de i avtalet givna förutsättningarna, behörig till tjänst som lärare i sådana ämnen i vart och ett av de övriga anslutna länderna och skall ha rätt att utöva verksamhet som sådan, förutsatt att utbild-

ningen i undervisningsämnena i stort motsvarar ifrågakarande lands stadganden och föreskrifter.

I Danmark ombesörjs yrkesutbildningen av skolor som är privata institutioner, vilka självständigt beslutar om anställning av lärare.

Artikel 2

Den som har en kortare lärarutbildning i allmänbildande praktisk-estetiska ämnen än ovan föreskrivits, kan av det mottagande landet av särskilda skäl förklaras behörig. Vad i detta stycke föreskrivits prövas enligt normalt dispensförfarande.

Artikel 3

Den lärare i anslutet land som anställs i en gymnasieskola i annat anslutet land skall ha tillräckliga kunskaper i skolans undervisningspråk.

Artikel 4

Lärare, som är godkänd i enlighet med detta avtal, bör i princip vara berättigad att söka och få anställning som lärare i annat anslutet land utan hinder av att den sökande icke är medborgare i detta land.

Tjänstgöring som lärare i ett av de anslutna länderna bör i annat anslutet land, i vilket tjänstgöringen fortsätter, likställas med motsvarande tjänst utövad i sistnämnda land.

Artikel 5

Lärare i anslutet land som har fått tjänst i annat anslutet land, bör i princip vara likställd med lärare i sistnämnda land vad avser rätt till lön och pension** samt övriga till tjänsten hörande rättigheter.

* I Finland: ämneslärare.

** Se "Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om samordning av pensionsrätt enligt statliga pensionsordningar av 18. december 1973".

Artikel 6

Vart och ett av de anslutna länderna skall efter undertecknandet av detta avtal — i den utsträckning det är möjligt — genomföra ändringar i gällande interna bestämmelser i enlighet med i artiklarna 1—5 angivna principer.

Artikel 7

De centrala skolmyndigheterna i de anslutna länderna bör följa utvecklingen på arbetsmarknaden för lärare i respektive länder och om särskilda åtgärder erfordras lämna rapport härom till Nordiska arbetsmarknadsutskottet.

De centrala skolmyndigheterna bör ge varandra fortlöpande uppgifter och upplysningar som är av betydelse för att bedöma utvecklingen på arbetsmarknaden för lärare i de anslutna länderna.

Artikel 8

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga parter har meddelat det isländska utrikesministeriet, att avtalet har godkänts.

Det isländska utrikesministeriet meddelar de övriga parterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Artikel 9

En part kan uppsäga avtalet genom skriftligt meddelande härom till det isländska utrikesministeriet, som meddelar de övriga parterna om mottagandet av sådant meddelande och om dess innehåll.

En uppsägning gäller endast den part som har verkställt uppsägningen och får verkan sex månader efter den dag då det isländska utrikesministeriet mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 10

Originalexemplaret till detta avtal deponeras hos det isländska utrikesministeriet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de vederbörligen befullmäktigade ombuden undertecknat detta avtal.

Som skedde i Reykjavik den 29 september 1986 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, vilka samtliga texter har samma giltighet.